

Det kongelige moderniseringsdepartement

PM 2005-15

Statsansattes adgang til å ta på seg foredrags- og undervisningsoppdrag mot honorar

Dato: 25.10.2005

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok [pkt. 10.4.1](#)

Statens personalhåndbok (SPH) pkt. 10.4.1 inneholder retningslinjer for arbeidstakeres adgang til bierverv:

"Arbeidstakeren står fritt til å ta på seg undervisningsoppdrag utenfor ordinær arbeidstid så lenge vedkommende lojalt oppfylder arbeidsavtalen med sin hovedarbeidsgiver".

Videre heter det at "arbeidstaker ikke kan ha bierverv som:

- er forbudt i lov eller forskrift
- er avtalt at vedkommende skal avstå fra
- hemmer eller sinker det ordinære arbeid
- driver eller medvirker i illojal konkurranse med sin hovedarbeidsgiver
- kan gjøre arbeidstakeren inhabil
- kan gi lojalitetskonflikt
- utnytter bedriftshemmeligheter
- skader hovedarbeidsgivers anseelse"

Etter særavtalen om fleksibel arbeidstid i staten kan plusstid avspaseres, og avviklingen av avspasering skjer etter arbeidsgivers godkjenning, se SPH pkt. 9.15. Bierverv som utføres mens den ansatte avvikler godkjent avspasering, må derfor regnes som bierverv utført utenfor ordinær arbeidstid. Tilsvarende gjelder dersom den ansatte benytter feriedager for å utføre biervervet.

Ansatte i forvaltningen har en alminnelig informasjons- og veiledningsplikt. Pålagte informasjons- og veiledningsoppgaver som ligger innenfor arbeidsplikten, skal utføres som en del av arbeidet, uten særskilt honorar. Hvilke oppgaver som kan pålegges, vil bero på en tolkning av den enkelte arbeidsavtale.

Moderniseringsdepartementet mener det kan oppstå problematiske situasjoner ved at statsansatte påtar seg foredrags- eller undervisningsoppdrag på fritiden mot honorar. Problematiske tilfeller vil særlig kunne oppstå dersom temaet for foredraget/undervisningen faller innenfor det fagområdet som hører til stillingen i hovedarbeidsforholdet, foredraget/undervisningen er rettet mot offentlig ansatte, og foredraget/undervisningen er av en slik art at oppdraget kunne blitt pålagt som en del av arbeidsplikten.

I slike tilfeller vil det, avhengig av de konkrete omstendigheter, kunne oppstå et konkurranseignende forhold mellom arbeidsgivers virksomhet og arbeidstakerens bierverv. Det kan også være fare for en viss lojalitetskonflikt hvis arbeidstakerens prioriteringer av arbeidsoppgavene har direkte betydning for muligheten til ekstraintekter på fritiden.

Moderniseringsdepartementet minner derfor om at arbeidstakere ikke kan ha bierverv som innebærer at arbeidstaker "driver eller medvirker i illojal konkurranse med sin hovedarbeidsgiver" eller "kan gi lojalitetskonflikt", jf. de overnevnte retningslinjene i SPH pkt. 10.4.1. Det vil bero på en konkret vurdering om et foredrags- eller undervisningsoppdrag innebærer et illojalt konkurranseforhold eller kan gi lojalitetskonflikt.

Moderniseringsdepartementet vil på denne bakgrunn oppsummere gjeldende retningslinjer:

- Arbeidstaker kan ta på seg foredrags- og undervisningsoppdrag på fritiden mot honorar, så lenge arbeidstaker lojalt oppfyller arbeidsavtalen med hovedarbeidsgiver.
- Fri fra ordinært arbeid for å utføre foredrags- og undervisningsoppdrag, skjer etter avtale med nærmeste overordnede.
- Dersom arbeidstakeren får fri fra ordinært arbeid for å utføre foredrags- eller undervisningsoppdrag, skal det foretas trekk i fleksitid, feriedager eller trekk i lønn slik at det ikke ytes ordinær lønn i tillegg til honoraret.
- De arbeidstakere som har foredrag- og undervisningsoppdrag som en del av sin arbeidsplicht, kan av arbeidsgiver pålegges å utføre slike oppgaver i arbeidstiden, uten særskilt honorar.

Moderniseringsdepartementet ber om at det utvises aktsomhet for å unngå at den alminnelige informasjons- og veiledningsplikten forsømmes til fordel for foredrags- og undervisningsoppdrag på fritiden mot honorar.

Etter fullmakt
Finn Melbø
ekspedisjonssjef

Bernhard A. Caspari
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Marianne Jenum Hotvedt, tlf. 22 24 48 59, e-mail: marianne.hotvedt@mod.dep.no